

Drahtbericht des Deutschen Geschäftsträgers in Moskau an den Reichsaußenminister vom 4. Oktober 1940

Telegramm (geh. Ch. V.)

Moskau, den 4. Oktober 1940 22.40 Uhr

Ankunft den 5. Oktober 1940 6.30 Uhr

Nr. 2095 vom 4. 10.

Auf Telegramm vom 2. Nr. 1787. ¹⁾

Für Reichsminister persönlich.

Citissime
Geheim.

Molotow empfing mich heute 18 Uhr, nachdem er mich zunächst 17 Uhr gebeten hatte, bei der Einfahrt in den Kreml begegnete mir der englische Botschafter²⁾ in seinem Wagen. Molotow entschuldigte sich bei der Begrüßung, daß er wegen starker Inanspruchnahme Besuchszeit hätte verschieben müssen.

Zu meinen weisungsgemäß ausgeführten Mitteilungen machte Molotow folgende Bemerkungen.

I. Deutsch-finnische Abrede.

Finnland gehöre bekanntlich nach deutsch-sowjetischer Vereinbarung zur Interessenssphäre der Sowjetunion. Das Interesse der Sowjetunion an der Abrede sei daher verständlich und die Sowjetregierung sei aus diesem Grunde an einer rechtzeitigen Information interessiert gewesen. Sowjetregierung lege Wert darauf, wenn möglich eine genauere ergänzende Information über die deutsch-finnische Abrede zu erhalten und zwar über die Anzahl der betreffenden deutschen Truppen über die Dauer der Abrede (einmaliger Akt oder für längere Periode berechnet?) sowie darüber, ob alle deutschen Truppen nur nach Kirkenes gehen würden.

Meine Frage, ob Sowjetregierung nicht auch durch die finnische Regierung unterrichtet worden sei, verneinte Molotow und hinzufügte, die finnische Regierung habe "etwa gleichzeitig mit der Veröffentlichung der Nachricht" Mitteilung gemacht, jedoch die ihr gestellten Fragen bisher noch nicht beantwortet.

Ich sagte Herrn Molotow, daß ich seinen Wunsch nach Berlin mitteilen würde, wobei ich bemerkte, daß meines Wissens ein Verbleib deutscher Truppen in Finnland nicht beabsichtigt sei und daß im übrigen die Voraussetzung für die Abrede die Bedrohung von Kirkenes durch England sei.

Den Wortlaut der vier Punkte habe ich Herrn Molotow auf seinen Wunsch überlassen. ³⁾

II. Dreimächtepakt.

Herr Molotow: Sowjetregierung müsse die Angelegenheit gründlich prüfen, da meine Mitteilungen Ansichten der deutschen Regierung enthielten, die sich auf die Auslegung der Artikel 3 und 4 des deutsch-sowjetischen Nichtangriffspakts ⁴⁾ bezögen. Er könne daher im Augenblick nichts weiter dazu sagen.

Tippelskirch

The German Chargé in the Soviet Union (Tippelskirch) to the German Foreign Office

Telegram

VERY URGENT
SECRET

MOSCOW, October 4, 1940—
10:40 p.m.
Received October 5, 1940—
6:30 a. m.

No.2095 of October 4

Reference your telegram of the 2d, No. 1787.
For the Reich Minister personally.

Molotov received me today at 6 p. m., after he had at first asked me to call at 5; when I drove into the Kremlin I met the English Ambassador in his car. Molotov apologized upon greeting me, for having had to change the time of the visit because of pressure of business.

To the communications I made in accordance with instructions Molotov made the following remarks.

I. German-Finnish Agreements.

Under the German-Russian accord, Finland, as we knew, belonged to the sphere of influence of the Soviet Union. The interest of the Soviet Union in the agreement was therefore understandable and for this reason the Soviet Union wanted to be duly informed. The Soviet Government was anxious, if possible, to be given additional, more detailed information about the German-Finnish agreement, especially regarding the number of German troops involved and the duration of the agreement (whether meant for a single action or for a longer period?), and also whether all the German troops would go only to Kirkenes.

To my query as to whether the Soviet Government had not also been informed by the Finnish Government, Molotov replied in the negative and added that the Finnish Government had informed him "at about the time of the publication of the report", but it had not yet replied to the questions addressed to it.

I told Herr Molotov that I would communicate his wish to Berlin and remarked that, as far as I knew, it was not our intention to retain German troops in Finland and that, moreover, the agreement was conditional upon the threat to Kirkenes by England.

Upon his request, I left with Herr Molotov the text of the four points.

II. Three Power Pact.

Herr Molotov: The Soviet Government would have to examine the matter closely since my communications contained views of the German Government with regard to the interpretation of articles 3 and 4 of the German-Soviet Nonaggression pact. He could, therefore, say nothing further on this at the moment.

TIPPELSKIRCH

Source: Nazi-Soviet relations 1939-1941. Documents from the Archives of The German Foreign Office. Washington, Department of State, publication 3023, 1948. (Also in Documents on German foreign policy, Series D, XI, Nr. 148, HMSO, London 1961)

Saksan Moskovan lähetystön asiainhoitaja (Tippelskirch) Saksan ulkoministeriölle

Sahkösanoma

Moskova, 4. lokakuuta 1940 klo 22.40

Saapunut 5. lokakuuta 1940 klo 6.30

Nr. 2095 vom 4.10.

Viite sähkösanoma pvm:ltä 2.10. No. 1787.

Erittäin
kiireellinen
Salainen

Valtakunnanministerille henkilökohtaisesti

Molotov otti minut vastaan tänään klo 18, kun hän oli ensin pyytänut minua käynnille klo 17; kun tulin sisään Kremliin, minua vastaan tuli autossaan Englannin suurlähettiläs.

Tervehtiessään minua Molotov pahoitteli, että hänen oli voimakkaan työkuorman vuoksi täytynyt siirtää vierailuaikaa.

Kun jätin ilmoitukset ohjeen mukaan, Molotov teki seuraavia huomautuksia:

I. Saksan-Suomen sopimukset.

Suomi on kuulunut tunnetusti Saksan ja Venäjän välisen sopimuksen mukaan Neuvostoliiton etupiiriin. Neuvostoliiton kiinnostus sopimuksen on siksi ymmärrettävä ja neuvostohallituksen tulisi sillä perusteella saada oikea-aikaista tietoa. Neuvostohallitus panee siksi painoa sille, että ae saa, jos mahdollista, tarkempaa täydentävää tietoa Saksan ja Suomen välisestä sopimuksesta ja erityisesti sitä koskevien saksalaisten joukkojen lukumäärästä ja sopimuksen kestosta (kertatoiminen vai pidemmälle ajalle tarkoitettu?) kuten myös siitä, kulkevatko kaikki saksalaiset joukot vain Kirkkoniemeen.

Kysymykseeni, onko neuvostohallitus saanut tietoa myös Suomen hallitukselta, Molotov vastasi kieltävästi ja lisäsi, että Suomen hallitus "likipitäen samanaikaisesti uutisen julkistamisen kanssa" tehnyt ilmoituksen, mutta ei ole toistaiseksi vielä vastannut hänen esittämiinsä kysymyksiin.

Sanoin herra Molotoville, että välitän hänen toivomuksensa Berliiniin, ja huomautin, että minun tietojeni mukaan tarkoituksena ei ole pitää saksalaisia joukkoja Suomessa ja muutenkin, sopimuksen edellytyksenä oli Englannin Kirkkoniemeen kohdistama uhka.

Herra Molotovin pyynnöstä jätin hänelle neljän kohdan tekstin.

II. Kolmen vallan sopimus.

Herra Molotov: Neuvostohallituksen täytyy tutkia asia perusteellisesti, koska ilmoitukseni sisälsi Saksan hallituksen näkemyksen, joka kohdistui Saksan-Neuvostoliiton hyökkäämättömyyssopimuksen artiklojen 3 ja 4 tulkintaan. Siksi hän ei osannut tällä hetkellä sanoa tästä enempää.

Tippelskirch

Lähteet: Nazi-Soviet relations 1939-1941. Documents from the Archives of The German Foreign Office. Washington, Department of State, publication 3023, 1948. — Die Beziehungen zwischen Deutschland und der Sowjetunion 1939-1941. Dokumente des Auswärtigen Amtes. 148. H. Laupp'sche Buchhandlung, Tübingen, 1949. — Suom. Pauli Kruhse.